

Թել չկարեն: Վասն որոյ յորդոր կկարգամք մեր Ազգայնոց, որպէս զի բարեհաճին և փութան ըստ կարեաց ձեռն օգնութեան կարկառել այն ողորմելի եղբարց, որք բաղդին ձեռքը խաղալիք դարձած են, և քանի քանի անգամներ բաւական և մեծամեծ վնասներով ճնշուած կը տողորին ի դրունս անըմբերելի նեղութեանց և թշուառութեանց. ուրեմն սիրելի Ազգայինք, փութացէք և օգնեցէք նոցա, և բարոյապէս մխիթարելով վերականգնեցէք թէ՛ զնոսա և թէ՛ նոցա Եկեղեցին և ուսումնաբանը, որպէս զի թող մեր կրկնակի պարտքն ըր մեծապանծ փառաւորուն՝ յաւէտ զգացած և դիտացած լինելով սիրել մեր եղբայրները, և ի պահանջակի կարեկից գտանել նոցին վիճակաց, օգնելով թէ՛ բարոյապէս և թէ՛ նիւթապէս:

ԳՐԱՏՈՒՆ Ի ՆՈՐ—ՆԱԽԻՋԵՒԱՆ.

Պ. Յ. Տէր-Արքայապետ բաւական հարուստ գրատուն բացած է ի Նոր-Նախիջևան, ուր նաև ի Ս. Պօլիս, ի Փարիզ, ի Վենետիկ, ի Վեննայ, ի Զմիւռնիա և յերուսաղէմ տպագրեալ գրեանց մեծ մաս կը գտնուին և կը վաճառուին:

Նոյնպէս նոյն Պարոն կիմացնէ յեւ Էրեբունի, որ գրասենեկին մօտ տպարան բանալոյ և մի լրագիր հրատարակելոյ համար հետամուտ է:

Ուսումնական ընթերցող Պօլսոյ Ազգ. լրագրաց մէջ, զի բազմամուտ և հնագէտ Պ. Մօրթման Գերմանացին յաղագած է քսան և վեց տարի անխոնջ աշխատութենէն զինի գտանել Վանայ և այլոց տեղեաց մէջ եղած սեպածե տառիք արձանագրութեանց բանալիքը, որով և ընթեռնել նոյն արձանագրութիւնքը:

Ինծայոյս եմք Աբարատ ամագրոյս միջոցաւ հրատարակեալ սեպատառ արձանագրութեանց լուծումը ստանալ ի նոյն Պ. Մօրթմանէ, և հաղորդել մերազնեից: Ըստ խնդրանաց նորին, Աբարատ արձանագրութիւնքը լուսանկարած յղած եմք ինքեան:

Վանայ արձանագրութեանց լուծման առթիւ յիշեալ հնագէտ պարսկէն յընթերցարանն Յունաց Ս. Պօլսոյ համառօտ խմբաւորած առեւտրանութիւնը, զոր Ս. Պօլսոյ ազգայիններէն Պ. Իմանուէլ Եսայեան համառօտագրած և հրատարակած է տեղւոյն Աբարատ լրագրի միջոցաւ, ստորեւ կը հաղորդեմք մերազնեից կողմանցս:

ՏՕՔԹԷՕՐ ՄՈՐԹԱՆՆ

ԵՒ ՎԱՆԱՅ ՍԵՊԱՏԵՒ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.

Գեկտեմբեր ամսոյս 13/25ին, ինչպէս որ Լէվանդ Հերալտ մայրաքաղաքիս օրագիրը կանխաւ ծանուցեր էր, (Թերևս ուրիշ Թերթեր ալ) Բերա Յունաց Քլիւպը՝ հրաւեր մը կարդաց քաղաքիս լուսաւորեալ և ուսումնասէր հասարակութեան, բոլոր Եւրոպիոյ մէջ իւր անհուն հմտութեամբը աշխարհածանօթ՝ մեծանուն Տօրթէօն Մօրթմանի իմաստասիրական մակացութեանց վարդապետի ձեռքը՝ այնքան դարերէ ի վեր անընթեռնելի մնացած Վանայ սեպածե արձանագրութեանց լուծումը աւետելով: Այս մեր սրտառու յիշատակաց և Հայութեան խանձարոց բնագաւառ՝ երբեմն երկրաւոր դրախտին՝ այժմ կառավարութեան անձեռնհասութենէն, անօրէն և վարագասուն Քիւրտերու ձեռքը մնալով՝ զգալի արիւնհեղութեանց, կրօնի և ազգութեան դէմ անընդհատ խռշտանցաց, կուսից առեւանգութեանց և քստմենելի ոճրագործութեանց հանդիսարան եղած Վանայ շնաշխարհիկ բարձրաւանդակին համար եղած հրաւերքին՝ ճշմարիտ Հայու մը սիրտը չէր կրնար չիբաբախել: Այս սխալի գաւառը զոր սահմանակից Տուրքերան աշխարհին հետ միասին առնելով, բուն իսկ Հայկարան կրոնամք կոչել՝ մեր դիւցախառն նահապետին շահատակութեանց ասպարէզ և իրեն ու որդւոց և թոռանցը բնակարան լինելով իւր Հայկաշէնի, Աստուածաշէնի, Գերեզմանաց բլրոց, Բէլուայ, Տշողի, Նմրուտայ հանդիսավայրօք և յետոյ մեր Արայի Գեղեցկի տարփածու աշխարհամագուհւոյն Համիրամակերտի շինութեամբ ճոխացեալ ինչպէս որ ի զրոց և յաւանգութեանց գիտելիք մինչև այս օրս, այն աշխարհը որ յետ բազմադիմի և յարափոփոխ յաջող դիպաց և ձախող արծակից, միշին դարու ժամանակ՝ Արծրունի Վասպուրական թագաւորաց նախնաձննդդէմ՝ միմեանց գեղեցիկ յօրինուածներովը և անկից առաջ ալ Արտաշէս Բ.ի օրերով Արտիմետի հրաշանք կար շինուածներովը մեր ազգային պատմութեան ամենէն բանաստեղծական դարու թագաւորին և արքունեաց ու Սաթրնկան գլխոյի դարպասներով զարդարուած, և յետոյ ժամանակաւ Թաթարաց արշաւանքին առջև Սենեքերիմայ Արծրունեաց թագաւորին չարխորհուրդ դաղթականութեամբն ի Սերաստիա 800,000 հոգովք արանց և կանանց՝ անապատացած, մինչև հիմայ բաղմացել Քրդաց «տէրէպէլիներու», աւաղակաց որջ ու կաղաղ դարձած ըլլալովը հանդերձ դարձեալ հարստահարեալ, նեղեալ, վշտացեալ բազմաչար Հայութեան բուն իսկ այժմեան Քիւրտիստանու և հին Վորդուաց ու Մոկաց քարայրեւներուն բերանը՝ վերջին պատուար և սահման հանդիսացած կը կենայ: